

УДК 342.98

Гришук А.Б., викладач кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Львівського університету

Рівень якості професійно-практичної підготовки державних службовців: проблеми, шляхи подолання комплікативних позицій

Стаття присвячена узагальненню проблемних питань концепції розвитку системи професійно-практичної освіти в Україні як складової національної освіти, подальшого вдосконалення системи підготовки фахівців для партисипації у загально-соціальних та спеціалізованих ланках державного апарату України, приведення іманентних якісних показників якості освіти до стандартів ЄС та реформування комплексу індикативних засобів визначення рівня дидактичної ефективності.

Ключові слова: освітня політика, професійно-практична підготовка персоналу, концепція, система органів освіти України, дидактика.

Статья посвящена обобщению проблемных вопросов концепции развития системы профессионального образования в Украине как составной национальной образования, дальнейшего совершенствования системы подготовки специалистов для дальнейшей работы в общесоциальных и специализированных инстанциях государственного аппарата Украины, приведению интегральных показателей качества образования к стандартам ЕС и реформирования комплекса индикаторов уровня дидактической результативности.

Ключевые слова: образовательная политика, профессионально-практическая подготовка персонала, концепция, система образования Украины, дидактика.

This article is dedicated to the consolidation of the problematic aspects of educational system's development in different spheres of it's representation as the component of multidimensional system of national education, as well as to the problem of further system's of staff preparation for the needs of specialized and non-specialized bodies of society development and adaptation of Ukrainian educational system to the standards of EU; reformation of the educational quality indicator's system.

Key words: official educational strategy, personal trainings, conception, educational system of Ukraine, deduction.

Постановка проблеми. Здійснення і розвиток демократії, реальне забезпечення прав та інтересів громадян є невід'ємною умовою створення правової держави. У наш час перед Україною стоїть складне завдання – побудувати активне життєздатне громадянське суспільство, серцевину демократичного устрою, а перед органами системи освіти – належним чином забезпечити його функціонально-спеціалізаційну життєдіяльність. Але для цього необхідно визначити стратегічні напрями, методи і механізми реалізації професійної підготовки персоналу для партисипації у загально-соціальних та спеціалізованих ланках державного апарату України з метою підвищення ефективності їхньої професійної діяльності. Професійна підготовка фахівців детермінована цілями й потребами суспільства, а також подальшим розвитком системи національної освіти.

Стан дослідження проблеми. Проблемні питання професійної підготовки фахівців були предметом досліджень О. М. Бандурки, І. П. Голосніченка, М. І. Іншина, Я. Ю. Кондратьєва, В. П. Петкова, В. М. Плішкіна, О. П. Рябченко, А. О. Селіванова, О. Ю. Синявської, І. М. Шопіної, С. Н. Ярмиша та інших науковців, проте ряд актуальних і практично значущих проблем у цій сфері потребують подальшої розробки.

Мета статті – розгляд домінантних проблем процесу професійної підготовки фахівців системою органів освіти України та продукування способів їх оптимальної резолуції.

Виклад основних положень. Проблема якості освіти стала однією з домінант-

них у процесі реформування національних освітніх систем, що розпочалося наприкінці ХХ століття і відбувається нині в багатьох країнах світу. Загально визнаним є той факт, що саме якісні показники розвитку освіти свідчать про ефективність суспільного поступу держав в умовах світової глобалізації, а майбутнє країни залежить від якості вищої освіти, оскільки саме в її системі формується найважливіше багатство держави – людський капітал. Тому забезпечення якості освіти при формуванні зони європейського освітнього простору є однією з головних умов привабливості та конкурентоспроможності європейської вищої освіти та довіри, мобільності й мотивації студентів. Приєднання України до Болонського процесу актуалізувало необхідність забезпечення сучасного рівня якості вищої освіти, яка має бути адекватною викликам часу, відповідати актуальним і перспективним потребам особи, суспільства і держави та узгоджуватися з європейськими стандартами якості.

Модернізаційний поступ національної системи вищої освіти на засадах Болонського процесу, країни-учасниці якого ставлять за мету забезпечення високого рівня якості європейської освіти, детермінує подальше комплексне з'ясування сутності європейської системи забезпечення якості вищої освіти задля використання її кращих здобутків в процесі оновлення національної системи якості освіти.

Як зазначається в Декларації, прийнятій Міжнародною конференцією з вищої освіти в листопаді 1998 р., якість освіти – це багатовимірне поняття, яке охоплює всі аспекти діяльності вищого навчального закладу: навчальні та академічні програми, наукову і дослідницьку роботу, професійно-практичну підготовку, професорсько-викладацький склад і студентів, навчально-матеріальну базу і ресурси [1, с. 171]. Більшість сучасних фахівців схиляється до думки, що якість освіти це наявність певних системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятним вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам. Під якістю вищої освіти розуміється сукупність якостей особи з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість і зумовлює здатність задовольняти як особисті духовні і матеріальні потреби, так і потреби суспільства [2]. Системою якості фахівці вважають сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення управління якістю [3].

Система оцінки якості вищої освіти, на нашу думку, являє собою сукупність організаційних і функціональних структур, норм і правил, діагностичних та оціночних процедур, які, ґрунтуючись на єдиній концептуально-методологічній основі, забезпечують об'єктивну оцінку освітніх досягнень студентів, ефективності діяльності вузу, якості освітніх програм з урахуванням запитів та вимог основних користувачів результатів системи оцінки якості освіти.

Основою оцінки якості вищої освіти та професійної підготовки, а також якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів незалежно від їх типів, рівнів, акредитації та форм навчання є стандарти вищої освіти. Систему стандартів вищої освіти складають державний стандарт вищої освіти, галузеві стандарти вищої освіти та стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів [2].

В Європі історично сформувались «англійська» модель якості освіти, що ґрунтується на внутрішній самооцінці академічної спільноти, і «французька» модель, що ґрунтується на зовнішній оцінці ВНЗ з огляду на його відповідальність перед суспільством. Здебільшого, світова і європейська практика спираються на три засадничі підходи щодо оцінювання якості освіти: репутаційний (на основі експертних оцінок), резуль-

тативний (за об'єктивними показниками) і загальний, що ґрунтується на принципах тотального управління якістю (Total Quality Management, TQM) та вимогах до систем менеджменту якості Міжнародної організації зі стандартизації (International Organization for Standardization, ISO).

Тривалий час на європейських теренах не існувало єдиної системи інституційної оцінки діяльності освітніх установ, проте у 2000 році була утворена Європейська мережа гарантії якості у вищій освіті (ENQA). Її підґрунтя було закладено пілотним проектом «Європейський пілотний проект по оцінці якості вищої освіти» (1994 1995 рр.), матеріалами Рекомендацій Єврокомісії з європейського співробітництва у питаннях гарантії якості у вищій освіті (98 /561 /ЕС від 24 вересня 1998 р.) та текстом Болонської декларації 1999 року.

Задля формування системи забезпечення якості вищої освіти у Болонському процесі міністри країн-учасниць у Берлінському комюніке від 19 вересня 2003 року доручили ENQA у співпраці з Європейською Асоціацією університетів (EUA), Європейською Асоціацією вищих навчальних закладів, що не є університетами (EURASHE), та Європейським студентським міжнародним бюро (ESIB, що у 2007 році перейменовано на ESU – Європейську студентську спілку), які утворили групу E4, розробити «узгоджені стандарти, процедури та рекомендації із забезпечення якості» [4]. Розроблені стандарти і рекомендації – European quality assurance standards and guidelines (ESG) – були схвалені на конференції в Бергені 2005 року [5]. Призначення ESG полягало в наданні допомоги та визначенні орієнтирів як для вищих навчальних закладів при розробці своїх власних систем забезпечення якості освіти, так і для агенцій, які здійснюють відповідні перевірки. Фактично, в ESG були закладені єдині вимоги щодо забезпечення якості освіти в зоні європейського освітнього простору.

Заключним етапом формування європейської системи забезпечення якості вищої освіти можна вважати створення 4 березня 2008 р. в Брюсселі Європейського реєстру забезпечення якості (European Register of Quality Assurance, EQAR), засновником якого стала група E4. Мета діяльності EQAR полягає у забезпеченні прозорості і доступної інформації про надійні європейські агенції із забезпечення якості освіти, а також сприяння мобільності студентів та підвищення довіри до вищих навчальних закладів. Головною умовою занесення до вищезазначеного реєстру було визначено відповідність ESG та низці інших критеріїв, окреслених у доповіді групи E4 на конференції у Лондоні 2007 р. [104].

Існуюча нині Європейська система забезпечення якості освіти ґрунтується на Європейських стандартах і рекомендаціях, що складаються з трьох частин і пропонують три групи стандартів: 1) внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах; 2) зовнішнього забезпечення якості вищої освіти; 3) забезпечення якості у діяльності агенцій із зовнішнього забезпечення якості. Основні принципи Європейської системи забезпечення якості вищої освіти полягають у зацікавленості студентів і роботодавців, а також суспільства в цілому у високій якості вищої освіти; ключовій важливості автономії закладів і установ та усвідомленні ними відповідальності за неї; наявності оптимальної і ефективною системи зовнішнього забезпечення якості, яка відповідає своїй меті і не ускладнює роботу навчальних закладів більше, ніж це необхідно для виконання цієї системою своїх завдань.

Серед ключових завдань Європейської системи забезпечення якості освіти варто виокремити наступні: сприяння забезпеченню освітніх установ необхідними ресурсами (кадровими, фінансовими, матеріальними, інформаційними, науковими, навчально-

методичними тощо): організація навчального процесу, адекватного сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти: контроль за освітньою діяльністю вищих навчальних закладів та якістю підготовки фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях: рівні вузу, державному та міжнародному (європейському) рівнях.

Приєднання у 2005 році України до Болонського процесу спричинило необхідність приведення у відповідність до європейських стандартів якості національної вищої освіти, яка має відповідати міжнародним вимогам, забезпечуватись вищим навчальним закладом і гарантуватись державою. Запроваджена в українських вузах система внутрішнього забезпечення якості освіти реалізується через процедури ліцензування і акредитації. Ця система контролю здійснюється як через самооцінювання діяльності вищого навчального закладу за певними кількісними та якісними критеріями, визначеними стандартами вищої освіти, так і через регулярне опитування (анкетування) студентів, випускників та роботодавців. Система контролю за якістю освіти на рівні вищого навчального закладу охоплює: контроль якості навчального процесу: його організацію, кадрове та дидактичне забезпечення; контроль якості підготовки фахівців: оцінювання знань, результатів працевлаштування та подальшого кар'єрного зростання випускників [9, с. 124-126]. Внутрішня оцінка рівня забезпечення якості освіти у вищому навчальному закладі здійснюється також через систему ректорських контрольних робіт і систему державних екзаменаційних комісій. У провідних вітчизняних вузах сьогодні створюються структури із внутрішнього забезпечення якості вищого навчального закладу відповідно до вимог Болонського процесу.

Зовнішня система забезпечення якості (зовнішнє експертне оцінювання діяльності вищого навчального закладу) в Україні знаходиться на стадії проведення заходів щодо адаптації національної системи забезпечення якості до стандартів і рекомендацій із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Зокрема, розпочалось формування системи моніторингу і визначення рейтингу вищих навчальних закладів, яка при оцінюванні діяльності вузів орієнтується на міжнародні показники (індикатори). З метою співробітництва і вивчення досвіду діяльності Європейської мережі забезпечення якості в державній акредитаційній комісії було створено спеціальний відділ. Проте вже сьогодні окремі університети самостійно звертаються до міжнародних агенцій з акредитації.

Фактично, ми можемо стверджувати, що на національному рівні існує налагоджена система забезпечення якості, яка охоплює всі навчальні заклади в системі вищої освіти і включає наступні елементи оцінки якості вищої освіти: внутрішню і зовнішню оцінку та оприлюднення результатів. Проте, незважаючи на певні зрушення у сфері забезпечення якості вищої освіти, Україна поки що недостатньо повно відповідає загальноєвропейським вимогам в цій царині. За даними інвентаризації виконання групою країн-учасниць вимог Болонського процесу за 2007 рік, Україна отримала за індикаторами забезпечення якості освіти оцінку 3,5 за п'ятибальною шкалою при загальній оцінці країн-учасниць за цим показником – 4,1 [10]. У Національному звіті України із запровадження положень Болонського процесу за 2007-2009 роки, підготовленому до конференції міністрів європейських країн в Лувені (квітень 2009 р.), зазначається, що лише окремі вищі навчальні заклади мають власну стратегію постійного підвищення якості, яка розміщена на сайтах вузів. Хоча майже всі вищі навчальні заклади публікують оновлену, неупереджену та об'єктивну інформацію про програми та кваліфікації, що надаються у вузі, проте процедуру внутрішнього ухвалення, моніторингу та періодичного перегляду програм і кваліфікацій запровадили лише окремі вузи [11].

Принагідно зауважимо, що на сьогодні в галузі вищої освіти України не існує жодної сертифікованої державою системи якості. З одного боку, це пов'язано з добровільністю сертифікації систем якості вузів, з іншого, вищенаведений факт свідчить про надзвичайну актуальність питання запровадження сертифікованих систем якості у вищих навчальних закладах України. Можемо також констатувати, що нині в Україні відсутні незалежні агенції із забезпечення якості. Міжнародна оцінка стану зовнішньої системи забезпечення якості освіти в Україні подається в Аналітичному звіті Болонського Секретаріату-2009, підготовленому на основі Національного звіту України. Так, стадія розвитку зовнішньої системи забезпечення якості в Україні оцінюється в 3 бали, а рівень міжнародної участі студентів в забезпеченні якості в 2 бали [12].

Дієвими заходами на шляху оптимізації національної системи якості вищої освіти можуть стати ретельне вивчення та узагальнення даних про існуючі системи забезпечення якості знань у провідних європейських навчальних закладах, про інноваційні моделі в управлінні якістю освіти на основі європейських стандартів освіти. Паралельно з цим має здійснюватися повний, постійний, прозорий та об'єктивний моніторинг якості освіти, який має зосереджуватись не тільки на контролі навчального процесу, кадрів, науково-методичного забезпечення, матеріальної бази тощо, а, в першу чергу, на контролі знань студентів і особливо випускників, визначаючи рівень їхньої компетентності і конкурентоспроможності.

Одним із варіативних напрямів, що може слугувати підвищенню якості вищої освіти у вітчизняних вузах та дозволить їм забезпечити конкурентоспроможність своїх випускників, має стати розробка та запровадження національної системи менеджменту якості відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001-2000 «Системи менеджменту якості. Вимоги». Цей стандарт ґрунтується на восьми принципах тотального менеджменту якості (Total Quality Management, TQM), містить універсальні вимоги до систем якості і спрямований на забезпечення якості і підвищення задоволеності споживачів. На думку міжнародного аудитора систем якості Л. Віткіна, українські вузи ще «недостатньо розуміють або взагалі не знають переваг від застосування передових методів і принципів загального менеджменту якості TQM і тому їх не застосовують» [13].

З огляду на існуючий освітянський дискурс щодо запровадження оптимальної системи забезпечення якості, цікавим з теоретичної точки зору і корисним в практичній площині видається інформаційний огляд проектів програми Європейського Союзу TEMPUS «Підвищення якості вищої освіти», в якому, серед іншого, зазначається, що «...забезпечення якості освіти поки що знаходиться на ранній стадії еволюції в багатьох країнах-партнерах програми TEMPUS. Хоча акредитація є загальноприйнятною процедурою і почасти включає ту чи іншу форму самооцінки, процес акредитації не завжди привносить в навчальні заклади культуру якості» [14].

Враховуючи різновекторність сучасних точок зору, підходів та пропозицій щодо складових універсальної європейської системи якості освіти, авторитетним видається висновок міжнародної освітньої спільноти, викладений в матеріалах 11 всевітнього форуму «Акредитація та забезпечення якості вищої освіти», що немає і не може бути абсолютно ефективною інтернаціональною системою забезпечення гарантії якості вищої освіти. «Кожна країна вирішує це питання з врахуванням особливостей національної системи вищої освіти. Але ми не повинні в цьому питанні ігнорувати світовий та загальноєвропейський досвід, а найшвидше об'єднатися з існуючими інституціями», —

зазначається в рішенні Колегії Міністерства освіти і науки України від 2 червня 2005 року [15]. Тому на нинішньому етапі модернізаційних зрушень в освітянській галузі нагальною постає потреба щодо вироблення комплексного підходу при формуванні дієвої й ефективної національної системи якості в царині вищої освіти.

Аналіз Європейських стандартів забезпечення якості вищої освіти дозволяє виділити основні напрямки імплементації європейської системи забезпечення якості освіти в Україні, які стосуються як внутрішнього, так і зовнішнього забезпечення, а також діяльності агенцій по забезпеченню якості. По-перше, має бути чітко визначена стратегія і тактика забезпечення якості освіти, а відповідно до цього політика, процедури і виконавці повинні мати офіційно визначений статус. По-друге, існує необхідність формулювання, оприлюднення і послідовного дотримання критеріїв, на яких має ґрунтуватися діяльність із забезпечення якості вищої освіти. По-третє, доцільно надати можливість брати участь у процесах забезпечення якості освіти всім зацікавленим сторонам. По-четверте, слугувати публічності і доступності усієї інформації з питань забезпечення якості освіти мають регулярний моніторинг і звітність вузів, офіційних установ відомств, а також незалежних агенцій якості [16, с. 16-24].

Сприяти покращенню якості вищої освіти, серед іншого, може створення незалежних агентств із гарантування якості. Однак оперативне розв'язання цього питання в Україні виявляється доволі проблематичним з огляду на відсутність попереднього досвіду, подекуди замовчування й ігнорування важливої інформації та існуючої зарубіжної практики в цьому напрямі. Проте, діяльність таких агенцій могла б стати не лише альтернативою процедурі державного ліцензування та акредитації, але й здатна була б сприяти вузам при підготовці до проходження комплексних перевірок та надавати їм потужну інформаційну підтримку.

Імплементації основних засад європейської системи якості вищої освіти на українських теренах могло б прислужитися здійснення наступних заходів:

1. Розробка рекомендацій щодо запровадження Національних стандартів та рекомендацій для забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.
2. Створення системи акредитацій та Національного освітнього акредитаційного центру.
3. Розробка та запровадження правових механізмів участі роботодавців в процедурі контролю та суспільної відповідальності за якість вищої професійної освіти.
4. Активізація заходів щодо підвищення рівня участі студентів у національній системі забезпечення якості.
5. Удосконалення рейтингової системи оцінювання результатів діяльності вищих навчальних закладів як інструмента управління якістю вищої освіти.
6. Запровадження постійно діючого моніторингу якості вищої освіти з урахуванням світового, європейського та національного досвіду.
7. Введення в дію практики забезпечення доступності і прозорості інформації з питань забезпечення якості у вищій освіті на всіх рівнях: окремого ВНЗ, національному та міжнародному.
8. Підвищення міжнародного рівня участі України у зовнішній системі забезпечення якості. Зважаючи на те, що імплементація стандартів європейської системи якості вищої освіти — це один з реформаційних заходів в процесі модернізації національної вищої школи, необхідно враховувати ту обставину, що будь-які реформації та інновації в освітній царині — процес тривалий і кропіткий, якому можуть бути притаманні як

надмірний ентузіазм, так і відчутний спротив, що інколи межує з відвертим опортунізмом. У цьому зв'язку спадають на думку слова Річарда Паскаля: «Живі системи не можна примусити розвиватися лінійно. Непередбачувані обставини є неминучими. Тому завдання менеджерів полягає у тому, щоб навчитися тривожити організацію, підштовхуючи їх до бажаних результатів та коригувати курс в міру розвитку подій» [17].

Висновки. Таким чином, уніфікація освітніх систем європейських країн у світлі Болонського процесу детермінує визначення і розв'язання домінуючих завдань в царині якості вищої освіти та актуалізує необхідність запровадження європейських стандартів вищої освіти на українських теренах. Розбудова національної системи контролю якості освіти має спиратись як на порівняльні критерії, механізми і методи їх оцінки відповідно до вимог ENQA, так і власні напрацювання і здобутки в цій галузі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. С. 171.
2. Про вищу освіту: закон України від 17.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. № 20. – Ст. 134.
3. Каменская Е. Обеспечение качества высшего образования : российский опыт в международном контексте / Е. Каменская // Alma Mater („Вестник высшей школы”). – 2001. – № 6. – С. 16. ; Кісіль М. В. Оцінка якості вищої освіти / М. В. Кісіль // Вища школа України. – 2005. – № 4(14). – С. 82 87 ; Похолов Ю.В. Обеспечение и оценка качества высшего образования / Ю. В. Похолов, А. И. Чуралин, С. Б. Могильшский, О. В. Боев // Высшее образование в России. – 2004. – № 2. – С. 12 27.
4. Communiqué of the Conference of Ministers responsible for Higher Education in Berlin on 19 September 2003. «Realising the European Higher Education Area». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.bologna-berlin2003.de/pdf/Communique1.pdf].
5. Стандарти та норми забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Документи і матеріали. – Ч. 3. / за ред. С. М. Ніколаєнка. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. С. 83 109 ; Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area. [Електронний ресурс]. Режим доступу : [www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf].
6. Report to the London conference of ministers on a European Register of Quality Assurance Agencies. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.enqa.eu/pubs.lasso].
7. Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 р. № 1312. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd].
8. Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні : указ Президента України № 244 від 20 березня 2008 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http://www.president.gov.ua/documents/7618.html].
9. Якименко Ю. І. Вдосконалення системи контролю якості вищої технічної освіти та Болонський процес : матеріали Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних закладів [«Вища технічна освіта України і Болонський процес»]. – Х. : НТУ «ХП», 2004. С. 124 126.
10. Bologna Process Stocktaking London 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.dfes.gov.uk/londonbologna].
11. Болонський процес. Національний звіт : 2007 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolpr/zvit_2005_2007_ukr.doc.]; Бесчастний В. М. Організаційно-правові форми вирішення проблем запровадження болонських стандартів вищої освіти в Україні / В. М. Бесчастний, О. С. Денисова // Південноукраїнський правничий часопис. – 2008. № 4. – С. 281 284с.
12. Основні досягнення в системі вищої освіти України 2007 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolpr/dosyag_2007_2009_ukr.doc].

13. Віткін Л. М. Місце України у світовій та європейській якості // Стандартизація, сертифікація, якість / Л. М. Віткін. — 2002. — № 3(18). — С. 43–49; Віткін Л. Деякі аспекти впровадження систем менеджменту якості освіти в узах : матеріали 4-ої щорічної міжнародної конференції [«Розбудова менеджмент-освіти в Україні»], СЕУМЕ. [Електронний ресурс]. Режим доступу : [http://www.management.com.ua/be/be024.html].

14. Повышение качества высшего образования (Обзор проектов Темпус). — Люксембург : Офис официальных публикаций Европейских сообществ, 2009. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://eacea.ec.europa.eu/tempus/doc/quality_ru.pdf].

15. Про вдосконалення системи акредитації як механізму забезпечення якості освіти на рівні вимог міжнародної освітньої спільноти : Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 2 червня 2005 р. (Протокол № 5/3-6). [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.mon.gov.ua/laws/02_06_05_2.doc].

16. Ануфрієв М. І. Становлення, розвиток та основні напрямки удосконалення відомчої багатоступенєвої системи підготовки персоналу ОВС / М. І. Ануфрієв // Вісн. Харків. ун-ту внутр. справ. — 1999. — № 9. — С. 16–24.

17. Паскаль Р. Законы природы и бизнеса/ Р. Паскаль // Искусство управления. — 2001.

УДК 342.951(477)

Самагальська Ю.Я., аспірант кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету ЛНУ ім. І. Франка

Здійснення інспекційних заходів як центральна стадія адміністративної процедури реалізації інспекційних повноважень

У статті визначено сутність адміністративної процедури реалізації інспекційних повноважень як альтернативної назви контрольного провадження. Також проаналізовано її основну стадію — здійснення інспекційних заходів, і висвітлено недоліки її правового забезпечення. Автор пропонує уніфікувати всі види адміністративної процедури реалізації інспекційних повноважень в єдиному законодавчому акті.

Ключові слова: адміністративна процедура реалізації інспекційних повноважень, інспекційне провадження, інспекційні заходи, інспекційні повноваження.

В статье определена сущность административной процедуры реализации инспекционных полномочий как альтернативного названия контрольного производства. Также проанализировано ее основную стадию — осуществление инспекционных мер, и освещены недостатки ее правового обеспечения. Автор предлагает унифицировать все виды административной процедуры реализации инспекционных полномочий в едином законодательном акте.

Ключевые слова: административная процедура реализации инспекционных полномочий, инспекционное производство, инспекционные меры, инспекционные полномочия.

This article sets out the essence of the administrative procedure of realization the inspection authority as an alternative name of the control proceeding. Also it is analyzes it's basic stage — exercising of the inspection measures, and it is highlighted the flaws of her legal provision. The author proposes to unify all types of the administrative procedure of realization the inspection authority in one legal act.

Keywords: administrative procedure of realization the inspection authority, inspection proceeding, inspection measures, inspection authority.